

Perusteet valtion varoista suoritettavasta eläkkeen korvaamisesta alle kolmivuotiaan lapsen hoidon tai opiskelun ajalta

Vahvistettu 10.11.2023.

SISÄLLYSLUETTELO

1	PERUSTEET VALTION VAROISTA SUORITETTAVASTA ELÄKKEEN KORVAAMISESTA ALLE KOLMIVUOTIAAN LAPSEN HOIDON TAI OPISKELUN AJALTA	2
1.1	Soveltamisala.....	2
1.2	VEKL:n toimeenpanoon liittyvä lopullinen erä.....	2
1.2.1	Valtion vuosittainen korvaus	2
1.2.2	VEKL:n toimeenpanijoiden lopullinen erä	3
1.2.3	Vuosittaisista etuusmenoista ja hoitokuluista ilmoitettavat tiedot ETK:lle	4
1.3	Valtion ja toimeenpanijoiden ennakko vuodelle v	4
1.3.1	Toimeenpanijakohtaisten ennakoiden laskenta	4
1.3.2	Ennakon maksaminen	5
1.4	Tarkistuserä.....	5
1.4.1	Korko.....	5
1.4.2	Tarkistuserän määrä	5
1.4.3	Kustannusten selvittely.....	6
1.5	Voimaantulo	7
Liite		8
A	Aikataulu toimeenpanijoiden toimittamille tiedoille, ETK:n antamille päätöksille ja ETK:n esityksille STM:lle vuonna v	8

1 PERUSTEET VALTION VAROISTA SUORITETTAVASTA ELÄKKEEN KORVAAMISESTA ALLE KOLMIVUOTIAAN LAPSEN HOIDON TAI OPISKELUN AJALTA

1.1 Soveltamisala

Näiden perusteiden mukaisesti määrätään laissa valtion varoista suoritettavan eläkkeen korvaamisesta alle kolmivuotiaan lapsen hoidosta tai opiskelun ajalta (644/2003) (VEKL) tarkoitettu valtion vuosittainen korvaus Eläketurvakeskukselle (ETK) ja ETK:n kautta eläkelaitoksille. ETK hyvittää valtion korvauksena saadut varat näiden perusteiden mukaisesti työntekijän eläkelain (TyEL), merimieseläkelain (MEL), yrittäjän eläkelain (YEL), julkisten alojen eläkelain (JuEL) mukaista toimintaa harjoittaville eläkelaitoksille, Maatalousyrittäjien eläkelaitokselle (Mela), Ortodoksisen kirkon papiston eläkekassa -nimiselle ortodoksisesta kirkkokunnasta annettuun lakiin (OrtKL) perustuvien eläkesäännösten mukaista toimintaa harjoittavalle eläkelaitokselle (OPEK) ja Ahvenanmaan maakunnan hallitukselle. Lisäksi ETK hyvittää valtion korvauksena saaduista varoista Kansaneläkelaitokselle (Kela) ja Ahvenanmaan kunnille VEKL 6 §:n mukaisista ilmoituksista aiheutuneet kulut ja Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten (AMS) Tasavallan presidentin asetuksen eläkkeen korvaamisesta alle kolmivuotiaan lapsen hoidon tai opiskelun ajalta koskevien tehtävien hoitamisesta Ahvenanmaan maakunnassa (1487/2007) (Tasavallan presidentin asetus) 2 §:n mukaisista ilmoituksista aiheutuneet kulut.

JuEL:n toimeenpanijana Kevalle hyvittävät etuudet käsitellään VEKL-selvittelyssä siten, että etuudet esitetään päätöksellä eriteltynä Kevan jäsenyhteisöjen, valtion, Kirkon eläkerahaston (KER), Kansaneläkelaitoksen (Kela) ja Suomen Pankin (SP) rahoitusvastuulla oleviin osiin.

Näiden perusteiden mukainen VEKL-selvittely toimitetaan viimeistään liitteen A mukaisessa aikataulussa ellei erikseen toisin sovita. Selvittelyn ennakot ja tarkistuserät maksetaan näiden perusteiden mukaisessa aikataulussa.

1.2 VEKL:n toimeenpanoon liittyvä lopullinen erä

1.2.1 Valtion vuosittainen korvaus

VEKL:n toimeenpanosta aiheutuva valtion korvaus M_v^{VEKL} vuodelta v per 1.7.v on

$$(1.1) \quad M_v^{VEKL} = H_v^{ETK} + H_v^{KELA} + H_v^{AK} + H_v^{AMS} + \sum H_v^{laitos},$$

missä

$$\begin{aligned}
H_v^{ETK} &= \text{VEKL 8 §:n 1 mom. mukaan valtion korvauksena saaduista varoista} \\
&\quad \text{ETK:lle vuodelta } v \text{ hyvittettävä osuus hoitokuluista ETK:n esittämän} \\
&\quad \text{laskelman mukaan,} \\
H_v^{KELA} &= \text{VEKL 8 §:n 2 mom. mukaan valtion korvauksena saaduista varoista Kelalle} \\
&\quad \text{vuodelta } v \text{ hyvittettävä osuus hoitokuluista Kelan esittämän laskelman} \\
&\quad \text{mukaan,} \\
H_v^{AK} &= \text{VEKL 8 §:n 2 mom. mukaan valtion korvauksena saaduista varoista} \\
&\quad \text{Ahvenanmaan kunnille vuodelta } v \text{ hyvittettävä osuus hoitokuluista} \\
&\quad \text{Ahvenanmaan kuntien esittämien laskelmien mukaan,} \\
H_v^{AMS} &= \text{Tasavallan presidentin asetuksen 3 §:n 2 mom. mukaan valtion} \\
&\quad \text{korvauksena saaduista varoista AMS:lle vuodelta } v \text{ hyvittettävä osuus} \\
&\quad \text{hoitokuluista AMS:n esittämän laskelman mukaan ja} \\
\sum H_v^{laitos} &= \text{kohdan 1.2.2 mukaisten eläkelaitoskohtaisten hyvitysten summa vuodelta} \\
&\quad v.
\end{aligned}$$

1.2.2 VEKL:n toimeenpanijoiden lopullinen erä

Toimeenpanijakohtainen vuoden v valtion korvauksen lopullinen erä per 1.7.v määrätään ETK:lle, Kelalle, Ahvenanmaan kunnille, AMS:lle sekä eläkelaitoksille.

Lopullinen erä määritellään

$$(1.2) \quad L_v^{VEKL} = \begin{cases} H_v^{ETK}, & \text{ETK} \\ H_v^{KELA}, & \text{Kela} \\ H_v^{AK}, & \text{Ahvenanmaan kunnat} \\ H_v^{AMS}, & \text{AMS} \\ H_v^{laitos}, & \text{eläkelaitokset,} \end{cases}$$

missä suureet H_v^{ETK} , H_v^{KELA} , H_v^{AK} ja H_v^{AMS} on määritelty kohdassa 1.2.1 ja suure H_v^{laitos} määritellään

$$(1.3) \quad H_v^{laitos} = E_v^V + h_v^{laitos},$$

missä

$$\begin{aligned}
h_v^{laitos} &= \frac{E_v^V}{E_v^K} \cdot h_v^k, \\
E_v^V &= \text{eläkelaitoksen vuonna } v \text{ maksamat VEKL:n perusteella karttuneet etuudet,} \\
E_v^K &= \text{eläkelaitoksen vuonna } v \text{ maksamat TyEL:n, MEL:n, YEL:n, maatalousyrittäjän} \\
&\quad \text{eläkelain (MYEL), JuEL:n, OrtKL:n, Landskapslag (LL) 2007:54 (sisältäen} \\
&\quad \text{myös TyEL 74 §:n, MEL 80 §:n, YEL 68 §:n, JuEL 87 §:n (sekä näihin pykälään} \\
&\quad \text{viittaavien MYEL:n ja OrtKL:n sekä LL 2007:54 säännösten) mukaiset} \\
&\quad \text{palkattomat eläkkeet) ja VEKL:n perusteella karttuneet etuudet sekä} \\
h_v^k &= \text{eläkelaitoksen kaikesta korvaustoiminnasta aiheutuneet hoitokulut vuonna } v.
\end{aligned}$$

Eläkelaitos voi olla vastaanottamatta hoitokulujen korvausta.

1.2.3 Vuosittaisista etuusmenoista ja hoitokuluista ilmoitettavat tiedot ETK:lle

Eläkelaitokset ilmoittavat vuosittain ETK:lle suureen E_v^V , E_v^K ja h_v^k . Jos eläkelaitos ei vastaanota hoitokulujen korvausta, niin $h_v^k = 0$.

Kela ilmoittaa vuosittain ETK:lle osuutensa H_v^{KELA} .

Ahvenanmaan kunnat ilmoittavat ETK:lle osuutensa H_v^{AK} .

AMS ilmoittaa vuosittain ETK:lle osuutensa H_v^{AMS} .

1.3 Valtion ja toimeenpanijoiden ennakko vuodelle v

Valtion VEKL:n mukainen ennakko vuodelle v on

$$K_v^{VEKL(altio)} = \sum \tilde{E}_v^V + \sum \tilde{h}_v^{laitos} + \tilde{H}_v^{ETK},$$

missä $\sum \tilde{E}_v^V$ on valtion ennakko vuonna v maksettavista VEKL:n perusteella karttuneista etuuksista vuodelle v, $\sum \tilde{h}_v^{laitos}$ on valtion ennakko eläkelaitosten vuoden v VEKL:n mukaisista hoitokuluista ja $\tilde{H}_v^{ETK}$ on valtion ennakko ETK:n vuoden v VEKL:n mukaisista hoitokuluista. Sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaa valtion vuoden v ennakon määrän.

Jos vuoden v aikana ilmenee, että VEKL:n valtion ennakon määrä poikkeaa merkittävästi arvioidusta, voi sosiaali- ja terveysministeriö tarkentaa ennakon määrää.

1.3.1 Toimeenpanijakohtaisten ennakoiden laskenta

Eläkelaitoskohtainen ennakko määrätään sellaiselle eläkelaitokselle, joka on toiminnassa 1.1.v. Eläkelaitoskohtainen ennakko $\tilde{H}_v^{laitos}$ sen vuonna v maksamista VEKL:n perusteella karttuneista etuuksista on

$$(1.4) \quad \tilde{H}_v^{laitos} = \frac{E_{v-2}^V}{\sum E_{v-2}^V} \cdot (\sum \tilde{E}_v^V + \sum \tilde{h}_v^{laitos}),$$

missä E_{v-2}^V on eläkelaitoksen maksamat VEKL:n perusteella karttuneet etuudet vuonna v-2 ja $\sum \tilde{E}_v^V$ on määritetty kohdassa 1.2.2.

Toimeenpanijakohtainen vuoden v vuosittaisen korvauksen ennakko on

$$(1.5) \quad K_v^{VEKL} = \begin{cases} \tilde{H}_v^{ETK}; & \text{ETK} \\ 0; & \text{Kela, Ahvenanmaan kunnat, AMS} \\ \tilde{H}_v^{laitos}; & \text{eläkelaitokset.} \end{cases}$$

1.3.2 Ennakon maksaminen

Valtio maksaa kohdan 1.3 mukaisen ennakon $K_v^{VEKL(Valtio)}$ kahdessatoista yhtä suuressa erässä ETK:lle vuoden v kunkin kalenterikuukauden ensimmäisenä pankkipäivänä.

ETK maksaa kohdan 1.3 mukaisen ennakon K_v^{VEKL} eläkelaitokselle kahdessatoista yhtä suuressa erässä viimeistään vuoden v kunkin kalenterikuukauden kolmantena pankkipäivänä.

ETK antaa eläkelaitoksille päätöksen ennakoiden suuruudesta.

Jos eläkelaitoksen vastuu on siirtynyt toiseen eläkelaitokseen, yhdistetään ennakkoa määrättäessä soveltuvin osin ko. eläkelaitoksia koskevat suureet.

Eläkelaitoksen koko vastuun siirtyessä toiseen eläkelaitokseen tilivuoden aikana siirtohetken jälkeen erääntyvät VEKL:n perusteella karttuneiden etuuksien ennakot siirretään vastaanottavalle eläkelaitokselle.

Jos sosiaali- ja terveysministeriö tarkentaa vuoden v aikana maksettavaa valtion ennakkoa, laskeaan ennakot uudelleen kaikille toimeenpanijoille. Jos tällöin jonkin toimeenpanijan ennakko muodostuu negatiiviseksi, toimeenpanija maksaa ennakon ETK:lle kunkin ennakonmaksukuukauden ensimmäisenä pankkipäivänä.

Edellä mainitut maksettavat ennakkoerät pyöristetään lähimpään euroon ja ne voidaan yhdistää muihin kustannustenjaon eriin.

Ennakon viivästyessä viivästymisajalta on maksettava korkoa TyEL 184 §:n 2 momentin mukaisen vuotuisen viivästyskoron mukaan. Valtion tai korvausta saavan toimeenpanijan maksun viivästyessä viivästyskorko lasketaan erääntymiskuukauden ensimmäisestä pankkipäivästä alkaen. ETK:n maksun viivästyessä viivästyskorko lasketaan erääntymiskuukauden kolmannesta pankkipäivästä alkaen. Erityisestä syystä ETK voi luopua viivästyskoron tai sen osan perimisestä.

Viivästyskorkoa ei peritä viivästymisestä, joka johtuu siitä, että ETK on yhdistänyt maksun muihin kustannustenjaon eriin.

1.4 Tarkistuserä

1.4.1 Korko

Perusteiden mukaisille kohtien 1.2.1, 1.2.2 ja 1.3 suorituksille lasketaan jatkuvaa korkoa kuten TyEL 183 §:n 2 momentissa mainittujen kustannustenjakoperusteiden mukaisissa muissa kustannustenjaossa. Korkokantana käytetään TyEL 179 §:n 4 momentissa tarkoitettujen perusteiden mukaista kullakin ajanhetkellä voimassa olevaa vakuutusmaksukorkoa b_{17} .

1.4.2 Tarkistuserän määrä

Valtion maksettava tarkistuserän määrä

Tarkistuserä $T_v^{VEKL(altio)}$ saadaan valtion korvattavien VEKL:n perusteella karttuneiden etuuk-sien ja hoitokulujen lopullisen erän ja valtion maksamien ennakoiden erotuksena.

$$(1.6) \quad T_v^{VEKL(altio)} = (1 + b_{17})^{\frac{361}{360}} \cdot \left\{ M_v^{VEKL} - \sum_{kk=1}^{12} \left[(1 + b_{17})^{\frac{30 \cdot (6 - kk) + 29}{360}} \cdot K_v^{VEKLkk(altio)}(kk) \right] \right\}.$$

Kaavassa (1.6) esiintyvä suure M_v^{VEKL} on määritelty kohdassa 1.2.1 ja suure $K_v^{VEKLkk(altio)}(kk)$ on kohdan 1.3 mukainen valtion ennako kuukaudelta kk .

Tarkistuserän kaavassa on laskettu lopulliselle erälle korkoa 1.7.v-1.7.v+1. Ennakoille $K_v^{VEKLkk(altio)}(kk)$ on laskettu korkoa erääntymiskuukauden ensimmäisestä päivästä 1.7.v+1 saakka.

VEKL:n toimeenpanijoiden tarkistuserän määrä

Tarkistuserä T_v^{VEKL} saadaan VEKL:n perusteella karttuneiden etuuksien ja hoitokulujen lopullisen erän ja saatujen ennakoiden erotuksena.

$$(1.7) \quad T_v^{VEKL} = (1 + b_{17})^{\frac{361}{360}} \cdot \left\{ L_v^{VEKL} - \sum_{kk=1}^{12} \left[(1 + b_{17})^{\frac{30 \cdot (6 - kk) + 29}{360}} \cdot K_v^{VEKLkk}(kk) \right] \right\}.$$

Kaavassa (1.7) esiintyvä suure L_v^{VEKL} on määritelty kohdassa 1.2.2 ja suure $K_v^{VEKLkk}(kk)$ on kohdan 1.3 mukainen ennako kuukaudelta kk .

Tarkistuserän kaavassa on laskettu lopulliselle erälle korkoa 1.7.v-1.7.v+1. Ennakoille $K_v^{VEKLkk}(kk)$ on laskettu korkoa erääntymiskuukauden ensimmäisestä päivästä 1.7.v+1 saakka.

1.4.3 Kustannusten selvittely

ETK saa VEKL:n toimeenpanijoilta tiedot VEKL:n kustannusten selvittämistä varten ja hakee sosiaali- ja terveysministeriöltä vahvistuksen kohdan 1.2.1 mukaisesta korvauksesta sekä kohdan 1.4.2 mukaisesta tarkistuserästä. ETK laskee kunkin toimeenpanijan osalta niille kohtien 1.2.1 ja 1.2.2 mukaiset hyvitykset sekä antaa eläkelaitoksille päätöksen kohdan 1.4.2 mukaisesta tarkistuserästä.

Kevalle hyvitetävä korvaus sekä tarkistuserä käsitellään ETK:ssa siten, että erät esitetään päätöksellä eriteltynä Kevan (Laki Kevasta 66/2016), valtion (Laki valtion eläketurvan rahoitukses-ta 66/2016), Kirkon eläkerahaston (Laki evankelis-luterilaisen kirkon eläketurvan rahoituksesta 68/2016), Kansaneläkelaitoksen (Laki Kansaneläkelaitoksesta 731/2001) ja Suomen Pankin (Laki Suomen Pankin virkamiehistä 1166/1998) mukaisiin osiin.

Jos kaavan (1.6) mukainen valtion tarkistuserä $T_v^{VEKL(altio)}$ on positiivinen, valtion osuus mak-setaan toimeenpanijoille viimeistään vuoden v+1 heinäkuun kolmantena pankkipäivänä tämän kohdan mukaisen selvittelyn yhteydessä.

Jos kaavan (1.6) mukainen valtion tarkistuserä $T_v^{VEKL(altio)}$ on negatiivinen, ETK maksaa erän valtiolle viimeistään vuoden $v+1$ heinäkuun kolmantena pankkipäivänä.

Jos kaavan (1.7) mukainen VEKL:n toimeenpanijan tarkistuserä T_v^{VEKL} on negatiivinen, toimeenpanijan on maksettava erä ETK:lle vuoden $v+1$ heinäkuun ensimmäisenä pankkipäivänä.

Jos kaavan (1.7) mukainen VEKL:n toimeenpanijan tarkistuserä T_v^{VEKL} on positiivinen, ETK maksaa erän toimeenpanijalle viimeistään vuoden $v+1$ heinäkuun kolmantena pankkipäivänä.

Edellä mainitut tarkistuserät pyöristetään sentin tarkkuuteen ja ne voidaan yhdistää muihin kustannustenjaon eriin.

Viivästyneelle maksulle lasketaan viivästymisen ajalta korkoa TyEL 184 §:n 2 momentin mukaisen vuotuisen viivästyskoron mukaan. Eläkelaitoksen maksun viivästyessä viivästyskorko lasketaan heinäkuun ensimmäisestä pankkipäivästä alkaen. ETK:n maksun viivästyessä viivästyskorko lasketaan heinäkuun kolmannelta pankkipäivästä alkaen. Erityisestä syystä ETK voi luopua viivästyskoron tai sen osan perimisestä.

Viivästyskorkoa ei peritä viivästymisestä, joka johtuu siitä, että ETK on yhdistänyt maksun muihin kustannustenjaon eriin.

Jos eläkelaitos korjaa aiempaa vuotta koskevassa VEKL-selvittelyssä käytettyä suuretta, korjauksesta aiheutuva VEKL-selvittelyn korjauserä lasketaan korjattavalle vuodelle vahvistettuja perusteita ja kertoimia soveltaen. Vuoden v VEKL-selvittelyssä korjaus otetaan korkoutettuna huomioon eläkelaitoksen hyvityksen osassa E_v^V . Edellisestä poiketen alle 10 000 euron korjaukset tehdään suoraan vuoden v selvittelyyn.

1.5 Voimaantulo

Nämä perusteet tulevat voimaan 1.1.2024.

LIITE**Liite A Aikataulu toimeenpanijoiden toimittamille tiedoille,
ETK:n antamille päätöksille ja ETK:n esityksille
STM:lle vuonna *v***

	Vuoden <i>v</i> -1 lopullinen VEKL-selvittely	Vuoden <i>v</i> +1 ennakot
Tiedot toimeenpanijoilta ETK:lle	31.3. <i>v</i>	
ETK:n esitykset STM:lle	15.5. <i>v</i>	31.10. <i>v</i>
ETK:n päätökset eläke- laitoksille	10.6. <i>v</i>	30.11. <i>v</i>